

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Випуск 25/2025

2025

№ 25 (2025): Педагогічна Академія: наукові записки

Теорія та методика навчання

- [Формування соціокультурної компетентності майбутніх вчителів німецької мови](#)

Віра Олександрівна Бутова

◦ [PDF](#)

- [Гейміфікація з використанням інтерактивних цифрових платформ у навчанні англійської мови для професійного спілкування](#)

Олена Анатоліївна Подзигун, Наталія Петрівна Ткачук

◦ [PDF](#)

- [Педагогічні основи навчання іншомовного ділового міжкультурного спілкування у вищій школі](#)

Ольга Володимирівна Юдіна, Рита Василівна Вязова, Лілія Вікторівна Хомяк

◦ [PDF](#)

- [Методика розвитку емоційного інтелекту здобувачів першого \(бакалаврського\) рівня вищої освіти в сучасних умовах](#)

Анетта Іванівна Омельченко, Тамара Юріївна Панасюк

◦ [PDF](#)

- [Проектна діяльність у контексті Нової української школи: теоретичні та практичні аспекти](#)

Оксана Іванівна Гетманюк, Андрій Романович Бойко

◦ [PDF](#)

- [Опанування другої мови в контексті вищої освіти: парадигми та теорії](#)

Роман Геннадійович Щербуха

◦ [PDF](#)

- [Реалізація аудіального модусу в системі мультимодального навчання синтаксису складного речення у ЗВО](#)

Вероніка Федорівна Баньої

○ [PDF](#)

- **Проектна діяльність у контексті нової української школи: теоретичні та практичні аспекти**

Оксана Іванівна Гетманюк, Андрій Романович Бойко

- **Педагогічний потенціал ситуаційних методів навчання у професійній підготовці здобувачів аграрно-технічної освіти**

Тетяна Сергіївна Япринець

○ [PDF](#)

- **Особливості математичного моделювання фізичних процесів з елементами диференціальних рівнянь**

Людмила Волох, Ірина Олейнікова

○ [PDF](#)

- **Індивідуальний стиль професійної діяльності фотомитців та теоретико-практичні аспекти вибору технологій їх формування в освітній діяльності**

Лілія Михайлівна Пацалюк, Галина Миколаївна Тобілевич, Світлана Олексіївна Вольська

○ [PDF](#)

- **Аналіз рівнів сформованості здоров'язберігаючої компетентності майбутніх вчителів фізичної культури**

Анна Гакман, Іван Васкан, Михайло Дудко, Анжела Медвідь

○ [PDF](#)

- **Попередження лексичної інтерференції у навчанні студентів англійської мови після німецької із використанням технологій штучного інтелекту**

Ірина Бейгер

○ [PDF](#)

- **Когнітивно-комунікативний підхід до вивчення української мови за професійним спрямуванням у нефілологічних ЗВО: теоретичні засади та методологічні орієнтири**

Майя Дзюба, Леся Малевич

○ [PDF](#)

- **STEM-підхід у викладанні органічної та біохімії у старшій школі НУШ як засіб інтеграції теорії та практичних дослідів**

Єва Олександрівна Бак, Джосія Імреївна Молнар-Бабіля, Крістіна Аттілівна Молнар

◦ [PDF](#)

- **Мовні курси як складова неформальної системи освіти України**

Анастасія Шабатура

◦ [PDF](#)

- **Текстоцентричний підхід у вивченні мовних дисциплін здобувачами вищої освіти**

Тетяна Михайлівна Мішеніна, Сергій Олександрович Скидан

◦ [PDF](#)

- **Інклюзивний дизайн освіти та підтримка нейрорізноманіття у STEM-дисциплінах**

Євгеній В'ячеславович Манзя, Дмитро Дмитрович Балан, Марія Михайлівна Романенко

◦ [pdf](#)

- **Вплив штучного інтелекту на формування критичного мислення здобувачів освіти в умовах цифрової трансформації**

Тетяна Павлівна Волотовська, Інна Анатоліївна Шевченко, Ольга Михайлівна Устименко

◦ [pdf](#)

- **Рефлексивно-цифрові практики розвитку комунікативної компетентності майбутніх учителів: педагогічний експеримент і результати**

Олег Олександрович Власенко

◦ [pdf](#)

- **Стратегії формування мотивації та залученості здобувачів у дистанційному навчанні іноземних мов**

Дмитро Ігорович Панченко, Марина Федорівна Чемоданова, Наталія Іванівна Закринична, Віктор Юрійович Степанов

◦ [pdf](#)

- **Етичні виклики застосування штучного інтелекту у викладанні та оцінюванні студентів-медиків**

Олена Анатоліївна Якимчук, Вікторія Олександрівна Дрок, Ігор Андрійович Самойленко

○ [_pdf](#)

Теорія і методика професійної освіти

- **Готовність майбутніх учителів початкових класів до розвитку креативності учнів засобами STEM-технологій**

Тетяна Євгеніївна Мухіна

○ [_PDF](#)

- **Корпоративна культура і цифрова грамотність як взаємопов'язані чинники професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі освіти**

Кирило Анатолійович Шуригін, Оксана Созонтівна Кондур, Ірина Ярославівна Дідух

○ [_PDF](#)

- **Особливості іншомовної підготовки майбутніх істориків**

Вікторія Юріївна Колісник, Альона Вікторівна Советна

○ [_PDF](#)

- **Формування фольклористичної компетентності у здобувачів вищої освіти у процесі вивчення курсу «Українознавча робота в професійній діяльності вчителя»**

Валентина Анатоліївна Гончарук

○ [_PDF](#)

- **Реставрація архітектурної пластики: сучасні технології та їх інтеграція у навчальний процес підготовки реставраторів**

Ольга Ігорівна Будзик, Роман Казимирович Вільгушинський, Наталя Михайлівна Дацюк, Софія Богданівна Лесик, Михайло Миколайович Нетриб'як

○ [_PDF](#)

- **Розвиток соціальної відповідальності студентів в освітньому середовищі університету**

Тетяна Дмитрівна Федірчик, Денис Ростиславович Тимчук

○ [_PDF](#)

- **Формування інклюзивної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі навчальної практики з організації інклюзивного навчання**

Тетяна Ігорівна Шанскова

- [PDF](#)
- **Художній образ у мистецтві фотографії: теоретичне обґрунтування та методичні орієнтири для студентів напряму «фотомистецтво»**

Світлана Олексіївна Вольська, Галина Миколаївна Тобілевич, Лілія Михайлівна Пацалюк, Юрій Сергійович Гладкий, Василь Васильович Баранюк

- [PDF](#)
- **Сучасні стратегії формування візуальної культури у мистецькій освіті**

Наталія Балан, Юрій Гладкий, Марія Маркович, Зоя Мацишина, Олександр Петлюк

- [PDF](#)
- **Розвиток критичного мислення магістрів технічних спеціальностей у процесі вивчення англійської мови**

Катерина Галацин, Алла Фещук

- [PDF](#)
- **Сервісні кейси як інструмент моделювання професійної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування**

Євгеній Огуй, Світлана Огуй

- [PDF](#)
- **Соціально-психологічний тренінг як технологія активізації лідерського потенціалу майбутніх фахівців**

Ірина Олійник, Віктор Грушка, Олександр Радченко

- [PDF](#)
- **Етична культура вихователя закладу дошкільної освіти як чинник професійного іміджмейкінгу**

Надія Фроленкова, Марина Савченко

- [PDF](#)
- **Динаміка розвитку компетентностей фахових молодших бакалаврів з інженерії програмного забезпечення за результатами формувального експерименту**

Тарас Тарасович Грибик, Олександр Миколайович Ієвлєв

- [PDF](#)
- **Теоретичні засади іншомовної підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін: сучасний стан в Україні та світі**

Тетяна Олександрівна Кравчук

- [.pdf](#)
- **Українська мова за професійним спрямуванням: дидактична модель формування термінологічної культури майбутнього фахівця**

Алла Миколаївна Гордієнко, Ганна Сергіївна Вавричина, Іванна Миколаївна Волошина

- [.pdf](#)
- **Методичні рекомендації щодо використання цифрових технологій на уроках математики в спеціальній школі**

Ігор Геннадійович Кравчук

- [.pdf](#)

Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

- **Педагогічний потенціал цифрових технологій у формуванні художніх (професійних) компетентностей здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей**

Тетяна Володимирівна Паньок, Анна Володимирівна Алтухова, Юлія Михайлівна Котенко

- [PDF](#)
- **Використання онлайн-тестів і флеш-карт для розширення словникового запасу студентів з англійської мови**

Яна Вадимівна Абсалямова, Олена Олександрівна Гурська, Лариса Григорівна Теремінко

- [PDF](#)
- **Порівняльний аналіз доступності популярних віртуальних навчальних платформ для учнів з особливими освітніми потребами (WCAG 2.1 та UDL)**

Дмитро Сергійович Рибачек, Олександр Вадимович Галицький

- [PDF](#)
- **Використання штучного інтелекту як інструменту формування навичок академічного письма англійською мовою**

Олена Геннадіївна Ткаченко

- [PDF](#)
- **Інклюзивні підходи у цифровій грамотності та медіаосвіті: методи впровадження й адаптації**

Ірина Насмінчук, Олег Складанівський, Вікторія Мізюк

- [PDF](#)
- **Кібербулінг старших підлітків: сучасні прояви та профілактика за допомогою цифрових ігрових технологій**

Наталія Олександрівна Гузенко

- [PDF](#)
- **Використання штучного інтелекту для вдосконалення методів дистанційного навчання в технічних закладах освіти України**

Гліб Сергійович Лазаренко, Оксана Романівна Максисько, Олександр Антонович Бурмістров

- [pdf](#)
- **Використання штучного інтелекту для персоналізації навчального процесу в умовах масової цифрової освіти**

Олег Володимирович Соломаха, Крістіна Іванівна Новік, Наталія Дерев'янка

- [pdf](#)

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Фізична культура і спорт

УДК 354:328.185

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17968731>

Мультимедійні технології у викладанні фізичної культури

Романенко Віктор Васильович

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент ORCID 0009-0004-4358-6803 Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доцент кафедри теорії і методики спорту, м. Вінниця, вул. Острожського 32, 0674301276 romanenko.viktor.62gmail.com

Ковальчук Андрій Андрійович

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, ORCID 0000-0002-4150-9837, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, м. Вінниця, вул. Нагірна 13, andrqxa2009@ukr.net

Козарь Сабіна Сімпатівна

викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання, ORCID 0009-0006-1462-4019 Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, пров. Руставелі, 7, sabinakozar1991@gmail.com

Помпа Ольга Василівна

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання, ORCID 0009-0007-2640-9735 Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, провулок Руставелі, 7, olhapompa@gmail.com

Прийнято: 02.12.2025 | Опубліковано: 17.12.2025

Анотація: У статті детально розглянуто значення мультимедійних технологій у процесі фізичного виховання та їх вплив на підвищення ефективності сучасного навчання. Автор аналізує поняття «мультимедіа» як інтерактивну систему, яка поєднує різні типи інформації – текст, графіку, звук, анімацію та відео – і дозволяє створити новий, більш продуктивний формат навчання. Підкреслюється, що використання мультимедіа дозволяє емоційно сприймати матеріал, полегшує розуміння складних рухових дій, а також долає обмеження традиційних форм занять, які не завжди дають можливість наочно продемонструвати техніку виконання вправ.

У статті окреслено переваги мультимедійних систем у фізичному вихованні: можливість демонструвати професійні відеоролики, покадровий аналіз обладнання, використовувати анімацію для пояснення механіки рухів, швидко діагностувати технічну підготовленість учнів та виправляти помилки в реальному часі. Автори підкреслюють, що поєднання рухової активності з мультимедійними демонстраціями дозволяє значно підвищити якість засвоєння рухових навичок.

У статті висвітлено проблему недостатнього забезпечення навчально-методичними мультимедійними ресурсами сфери шкільного спорту. На відміну від таких предметів, як математика, фізика, література чи історія, для фізкультури поки що відсутні спеціальні комп'ютерні програми, електронні підручники та візуальні мультимедійні матеріали. З цієї причини автор наголошує на актуальності створення мультимедійного навчально-методичного комплексу з фізичного виховання, який включає відеоуроки, інтерактивні інструкції, тестові завдання та електронні бази даних для самостійної роботи студентів. **Метою статті є** обґрунтувати значення мультимедійних технологій, визначити їхні

можливості та переваги, а також окреслити напрями створення ефективного мультимедійного навчально-методичного комплексу для сучасної школи. **Методи дослідження:** порівняльний аналіз, педагогічне спостереження, експертна оцінка ефективності, моделювання а також елементи педагогічного експерименту та методи математичної статистики для обробки отриманих результатів.

У статті також розглядаються методичні аспекти мультимедійного навчання: підтримання високого рівня рухової активності, забезпечення оптимальної щільності уроків, ефективне поєднання навчального матеріалу з практичними вправами, використання нетрадиційних засобів і форм роботи для підвищення мотивації учнів. **Результати.** Використання мультимедійних технологій у фізичному вихованні підвищує наочність навчання, покращує засвоєння техніки рухів, підсилює мотивацію учнів та сприяє оперативному виявленню і корекції помилок. Учні продемонстрували вищий рівень технічної підготовленості та зацікавленості у навчальному процесі порівняно з традиційними методами. **Висновки.** Мультимедійні технології є ефективним засобом модернізації уроків фізичної культури, забезпечують індивідуалізацію навчання та створюють умови для формування стійких рухових навичок. Автори наголошують на необхідності розроблення спеціалізованого мультимедійного навчально-методичного комплексу та його впровадження у шкільну практику з метою підвищення якості фізичного виховання.

Ключові слова: мультимедія, викладання фізичної культури, інтерактивні технології, рухова активність, навчальний процес.

Multimedia technologies in teaching physical culture

Romanenko Viktor

PhD / Doktor of Philosophy/ Associate Professor: department of theory and methodology of sports; ORCID iD: 0000-0002-0903-072X

romanenko.viktor.62@gmail.com

Kovalchuk Andrii Andriyovich

Ph. D. in Science of Physical Education and Sports, Associate Professor, ORCID 0000-0002-4150-9837, MIHE «Vinnytsia humanities and pedagogical college», Associate Professor Department of Theory and Methods of Physical Education, 13 Nahirna Street, Vinnytsia, andrqxa2009@ukr.net

Kozar Sabina

teacher, Department of Theory and Methods of Physical Education, ORCID 0009-0006-1462-4019 Municipal establishment «Kharkiv Humanitarian-pedagogical academy» of the Kharkiv Regional Council, Kharkiv city, Rustaveli lane, 7,

sabinakozar1991@gmail.com

Pompa Olha

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Teacher of The Department of Theory and Methodology of Physical Education, ORCID 0009-0007-2640-9735, Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council, Kharkiv city, Rustaveli lane, 7, olhapompa@gmail.com

Abstract: *The article examines in detail the importance of multimedia technologies in the process of physical education and their impact on increasing the*

effectiveness of modern education. The author analyzes the concept of "multimedia" as an interactive system that combines different types of information - text, graphics, sound, animation and video - and allows creating a new, more productive learning format. It is emphasized that the use of multimedia allows you to emotionally perceive the material, facilitates the understanding of complex motor actions, and also overcomes the limitations of traditional forms of classes, which do not always provide an opportunity to visually demonstrate the technique of performing exercises.

The article outlines the advantages of multimedia systems in physical education: the ability to show professional videos, frame-by-frame analysis of equipment, use animation to explain the mechanics of movements, quickly diagnose the technical readiness of students and correct errors in real time. The author emphasizes that the combination of motor activity with multimedia demonstrations can significantly improve the quality of learning motor skills.

*The article highlights the problem of insufficient provision of educational and methodical multimedia resources in the field of school sports. Unlike subjects such as mathematics, physics, literature or history, special computer programs, electronic textbooks and visual multimedia materials are not yet available for physical education. For this reason, the author emphasizes the urgency of creating a multimedia educational and methodological complex for physical education, which includes video lessons, interactive instructions, test tasks and electronic databases for independent work of students. **The purpose** of the article is to justify the importance of multimedia technologies, to determine their possibilities and advantages, as well as to outline the directions for creating an effective multimedia educational and methodological complex for a modern school. **Research methods:** comparative analysis, pedagogical observation, expert assessment of effectiveness, modeling, as well as elements of a pedagogical experiment and methods of mathematical statistics for processing the obtained results.*

*The article also considers methodical aspects of multimedia education: maintaining a high level of motor activity, ensuring the optimal density of lessons, effective combination of educational material with practical exercises, use of non-traditional means and forms of work to increase student motivation. **The results.** The use of multimedia technologies in physical education increases the visibility of learning, improves the assimilation of movement techniques, strengthens the motivation of students, and contributes to the prompt detection and correction of errors. Students demonstrated a higher level of technical readiness and interest in the learning process compared to traditional methods. **Conclusions.** Multimedia technologies are an effective means of modernizing physical education lessons, provide individualization of learning and create conditions for the formation of sustainable motor skills. The author emphasizes the need to develop a specialized multimedia educational and methodological complex and its implementation in school practice in order to improve the quality of physical education.*

Keywords: *multimedia, teaching physical culture, interactive technologies, motor activity, educational process.*

Постановка проблеми. Попри активний розвиток мультимедійних технологій у сфері освіти, предмет «фізична культура» значно відстає від інших навчальних дисциплін щодо забезпечення сучасними цифровими ресурсами. Бракує спеціальних мультимедійних програм, відеоматеріалів, інтерактивних підручників і методичних комплексів, які б підвищували ефективність навчання та сприяли якісному засвоєнню техніки рухових дій. Виникає потреба у впровадженні мультимедіа для модернізації уроків фізичної культури, підвищення мотивації учнів та створення умов для індивідуалізації навчального процесу.

Аналіз останніх досліджень та спостережень. У сучасних дослідженнях значну увагу приділено впровадженню мультимедійних технологій у систему

освіти, зокрема у сферу фізичного виховання. У працях Н. В. Морзе (2019–2023 рр.) підкреслюється, що мультимедійні засоби стають важливим компонентом цифровізації навчального процесу, оскільки сприяють підвищенню мотивації та ефективності сприйняття навчального матеріалу студентами. Дослідниця акцентує на необхідності використання інтерактивних ресурсів, що дозволяють забезпечити візуалізацію динамічних процесів, зворотний зв'язок та індивідуалізацію навчання.[2]

У наукових працях І. Роберта (2020–2022 рр.) мультимедійні технології розглядаються як ключовий інструмент модернізації освітнього середовища. Автор вказує на зростаючу роль відеоконтенту, інтерактивних презентацій, а також адаптивних платформ, які здатні формувати нову модель взаємодії між учителем і здобувачем освіти.[4]

У галузі фізичного виховання значний внесок у дослідження мультимедійної підтримки зробив О. М. Худолій (2019–2024 рр.), який обґрунтовує доцільність використання комп'ютерних тренажерів, відеоматеріалів і цифрових тестів для підвищення якості засвоєння рухових дій. Учений доводить, що мультимедійний супровід дозволяє оптимізувати навчання за рахунок моделювання вправ, демонстрації техніки та можливості покрокового аналізу рухів.

Аналіз сучасних українських і зарубіжних досліджень свідчить, що тема впровадження мультимедійних технологій у фізичне виховання активно розвивається. Зокрема, у роботах А. Літвінової, В. Пєнова та Г. Тимченка (2020) обґрунтовано ефективність використання інформаційних технологій у фізичному вихованні студентів та наведено приклади застосування мультимедійних засобів для пояснення техніки фізичних вправ.[5]

У працях І. Асаулюка, А. Альошиної та колег (2023) розкрито можливості мультимедійної інформаційної підтримки у підготовці спортсменів і проведенні навчальних занять із фізичного виховання. Автори довели, що цифрові технології

забезпечують підвищення інтенсивності занять, покращують зворотний зв'язок і сприяють розвитку самостійної роботи здобувачів освіти.[7]

У дослідженні Л. Козіброди та співавторів (2022–2023 рр.) представлено класифікацію мультимедійних засобів, що застосовуються у фізичній культурі, а також описано їх переваги в контексті формування рухових умінь школярів і студентів. Автори підкреслюють важливість відеоаналізу, тренувальних програм та інтерактивних презентацій.[9]

Праці С. Гавришка, Ф. Мороза та Г. Будкевича (2021–2024 рр.) демонструють ефективність цифрових платформ у навчанні майбутніх фахівців фізичної культури. Дослідники показали, що мультимедійні технології допомагають систематизувати навчальний матеріал, підвищують наочність та дозволяють проводити контроль навичок за допомогою цифрових інструментів.[1,3]

Окремі дослідження, зокрема І. Вако та В. Кашуба (2020–2022 рр.), спрямовані на вивчення ролі комп'ютерних мультимедійних технологій у системі підготовки юних спортсменів. Автори доводять, що використання відеоаналізу та спеціальних мультимедійних тренувальних програм дозволяє коригувати техніко-тактичні дії та підвищувати спортивні результати.

Достатньо ґрунтовні результати також наведено в роботах Ю. Петренка та М. Юрія (2021–2024 рр.), у яких цілісно подано методичні засади застосування інформаційних технологій у галузі фізичної культури й спорту, зокрема мультимедійної підтримки навчання руховим діям.[10]

Загалом, проведений аналіз наукових досліджень свідчить, що, попри зростаючу кількість праць, присвячених використанню мультимедійних технологій у фізичній культурі, більшість авторів зосереджується на загальних теоретичних аспектах цифровізації. Питання створення та впровадження конкретних мультимедійних ресурсів, інтерактивних методик і цифрових

навчальних платформ для уроків фізичної культури в закладах загальної середньої освіти залишаються недостатньо опрацьованими й потребують подальших досліджень.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на зростання інтересу до використання мультимедійних технологій у фізичному вихованні, спеціалізовані мультимедійні навчально-методичні комплекси спеціально для шкільної фізичної культури ще недостатньо розроблені та апробовані. Відсутні повноцінні електронні підручники, інтерактивні інструкції та системи відеодіагностики техніки рухів, які могли б забезпечити системне та методично обґрунтоване впровадження мультимедіа на всіх етапах уроку. Також недостатньо вивчено ефективність поєднання рухової діяльності з мультимедійними засобами в умовах реального навчального процесу, оптимальні моделі інтеграції таких ресурсів та їх вплив на формування стійких рухових навичок і мотивації здобувачів освіти.

Метою дослідження є обґрунтування значення мультимедійних технологій, визначити їхні можливості та переваги, а також окреслити напрями створення ефективного мультимедійного навчально-методичного комплексу для сучасної школи.

Методи дослідження: порівняльний аналіз, експертна оцінка, елементи педагогічного експерименту та методи математичної статистики для обробки отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу. Мультимедіа – це інтерактивні системи, що дозволяють працювати з нерухомими зображеннями та рухомими відео, анімованою комп'ютерною графікою та текстом, мовою та якісним звуком.

Термін «мультимедіа» можна перекласти як «багато медіа» (іноді перекладається як «багато медіа»). Термін мультимедіа зазвичай відноситься до

взаємодії візуальних і акустичних ефектів, якими керує інтерактивне програмне забезпечення.

Безперечною перевагою та відмінною рисою технології є наступні мультимедійні можливості:

- можливість забезпечити безперервний музичний або інший аудіо- чи відеосупровід, відповідний статичним або динамічним зображенням;
- можливість використання відео з фільмів, відеозаписів тощо, функція «нерухоме зображення», покадрова «прокрутка» відеозаписів;
- можливість включення до вмісту дискових баз даних техніки обробки зображень, анімації (наприклад, супроводження розповіді про композицію картини графічно анімованою демонстрацією геометричних побудов її композиції) тощо [1].

Особливістю навчальної роботи з мультимедійними системами є те, що виконання спеціальних фізичних вправ чергується з демонстрацією відеозаписів. Це дозволяє вчителю пояснити і поглибити технічно правильне виконання рухової дії безпосередньо під час її практичного освоєння при виконанні вступних і підготовчих вправ. Надати здобувачам освіти інформацію про методику організації та техніку виконання спеціальних вправ. Діагностувати рівень технічної підготовленості та вказувати на помилки, порівнюючи їх із відеозаписом зразкового технічного виконання виду спорту [3].

Мультимедійні засоби знаходять своє застосування в різних шкільних предметах: математика, фізика, література, історія. І це лише декілька предметів, для яких вже розроблені мультимедійні програми, які успішно використовуються в навчальному процесі.

Проте предмет «фізична культура» у цьому плані значно відстає. Наразі не існує спеціальних комп'ютерних програм, мультимедійних засобів чи засобів для його розробки. На просторах Інтернету, де «можна знайти все», дуже мало

корисної інформації, яку можна було б використати безпосередньо на уроці. Однак існує безліч веб-сайтів, пов'язаних зі спортом. Методи та прийоми навчання руховим діям, наочні ілюстрації та відеофрагменти виконання різноманітних тактичних дій майже не знайшли відображення в Інтернеті [28].

Тому проблема створення мультимедійного навчально-методичного комплексу з фізичної культури є актуальною задачею, основною метою якої є вдосконалення навчального процесу з фізичного виховання в школі з використанням мультимедійних систем [2].

Центральним і найважливішим компонентом педагогічної роботи з фізичної культури є фізичне виховання. Під час відвідування уроку вчителю доцільно проаналізувати наступні компоненти:

- Організація класу;
- рухова активність учня;
- загальна і моторна насиченість уроків;
- Тренування моторики;
- Домашнє завдання.

Керівник закладу освіти всебічно і об'єктивно оцінює уроки і насамперед оцінює організацію уроків. Швидке навчання учнів, наявність необхідного спортивного одягу, чітка та зрозуміла для учнів форма цілей уроку, мінімальні втрати часу при монтажі обладнання та висока загальна щільність навчальних блоків, організований перехід від однієї частини уроку до наступної, хороша дисципліна та свідоме виконання учнями навчальних завдань є найважливішими аспектами організації уроку, на які слід звернути увагу на першому етапі [2].

Рухова активність на уроці. Ще одна важлива частина уроку – фізична активність. Без відповідного навантаження та обов'язкового врахування фізичної працездатності здобувачів освіти неможливо забезпечити ефективність фізичного виховання. Кожен вчитель повинен знати фізичні та індивідуальні можливості

учнів та оволодіти різними способами і прийомами регулювання рухової активності на уроці.

Загальна і рухова насиченість уроку. У методиці фізичного виховання існують такі поняття, як загальна і рухова щільність уроку. При визначенні загальної щільності уроку враховується вся корисна діяльність учнів і вчителя, включаючи організацію учнів, пояснення і показ вправ, власне виконання фізичних вправ. У рухову щільність уроку входить лише час, витрачений на виконання фізичних вправ, тобто безпосереднє рухове навантаження.

Прагнучи до високого навантаження, вчитель повинен намагатися досягти якомога більшої рухової щільності. Однак він повинен враховувати, що при вивченні нового матеріалу з ряду об'єктивних причин, таких як: багаторазові демонстрації, розгорнуті пояснення, щільність рухової і фізичної активності значно нижча, ніж на уроках повторення та вдосконалення навчального матеріалу. Шляхами підвищення рухової щільності уроку є використання мультикомплектів, тобто нестандартного, універсального спортивного інвентарю та впровадження колового тренування [1].

Виконання додаткових різноманітних фізичних вправ доповнює уроки у формі домашніх завдань, що особливо важливо для учнів із слабким фізичним розвитком. Завдяки постійним заняттям учні звикають до регулярних фізичних вправ, які поступово стають щоденною потребою учнів.

Домашнє завдання на уроках фізкультури можна давати лише за умови, що вчитель регулярно контролює, наочно показує призначені вправи та рекомендує навантаження. Домашні завдання на уроці фізичної культури корисні для всіх учнів, у тому числі й для тих, хто активно займається у спортивних секціях, оскільки покращують якість виконання програми з фізкультури для всіх видів спортивної підготовки. Без розгорнутого плану, тобто без конспекту, неможливо забезпечити необхідну якість уроку. Плануючи зміст конспекту, необхідно

насамперед звернути увагу на специфіку поставлених завдань та передбачувані методи їх виконання в умовах конкретного класу. Від мети уроку залежить і добір навчального матеріалу на уроці, зокрема використання необхідних, але, на жаль, вправ, які рідко використовуються, підвідних, спеціальних тощо[5].

У процесі фізичного виховання не тільки покращується здоров'я учнів, розвивається сила і витривалість, а й зміцнюється воля і характер, формуються моральні та естетичні якості. Ефективними засобами виховання учнів є фізичне виховання, спорт і туризм. Тому завдання навчання не можна обмежувати лише оздоровчо-виховними функціями. Необхідно, щоб конспекти вчителя обов'язково містили навчальний матеріал для формування фізкультурної освіти, так і конкретні завдання для морального розвитку учнів.

Сучасний рівень освіти диктує нові умови для модернізації.

Процес передачі знань і досвіду відбувався протягом багатьох століть через особисте спілкування. Згодом більшість знань ми почали черпати з книг. Книга не завжди замінює діалог і дає можливість візуалізувати, побачити і зрозуміти те, що в ній написано.

Сьогодні до двох основних методів навчання додалося навчання за допомогою мультимедіа. Цей метод дає можливість здобувати знання не лише наочно, а часто й у цікавій формі, що робить заняття особливо привабливими.

Сучасне навчання важко уявити без мультимедіа, яке дозволяє використовувати тексти, графіку, відео та анімацію.

Кількість технічних і програмних новинок і розробок постійно збільшується. Знання та досвід учителя доповнено медіапродуктами у вигляді відеоуроку на тему спорту. Головна перевага відео – його емоційність. На уроці вчитель може використовувати різні типи комп'ютерних програм та електронних ресурсів у навчальних цілях для вирішення своїх завдань [4].

Використання комп'ютерної техніки можливе на всіх етапах уроку.

1. Коли за допомогою відео, звуку та тексту учень отримує уявлення про рухову дію, що вивчається.

2. Коли вчитель може коригувати та відслідковувати та контролювати закріплені знання. На допомогу прийде комп'ютерне керування.

3. Складіть комплекс вправ або відточіть рух вдома.

Мета підготовчої частини уроку – підготувати учнів до виконання вправ основної частини. Тут учитель координує, спрямовує, керує та організовує навчальний процес, а сам матеріал натомість «пояснює» комп'ютер. За допомогою відео, звуку і тексту учень створює враження про рухову дію, що вивчається.

Підбір загальнорозвивальних вправ (ЗРВ) повинен бути різноманітним. Ці засоби підготовчої частини уроку сприяють формуванню правильної постави, розвитку дисципліни, організованості та розвитку почуття ритму.

І одним із прийомів підвищення інтересу та мотивації до основної частини уроку є використання різноманітних (нетрадиційних) вправ, методика їх проведення та прийоми організації учнів. Комп'ютер дозволяє вирішити завдання традиційного навчання – індивідуального засвоєння знань, а також сприяє корекції набутих умінь і навичок в окремих випадках. Для перевірки знань використовується комп'ютерний контроль.

В якості індивідуального підходу фіксується розгорнута картина успіхів і помилок учнів [4].

Розглянемо можливість використання мультимедіа на уроках фізичної культури, зокрема комп'ютерних тестів. Тести використовуються на кожному етапі навчання. Їх використання при підготовці до олімпіад і спортивних свідoctв дозволяє об'єктивно оцінити теоретичні знання учнів, створює комфортний психологічний клімат і дозволяє найбільш повно оцінити рівень засвоєння матеріалу кожного школяра.

Рекомендовані для закладів загальної середньої освіти підручники не містять достатньо необхідної інформації. Тому виникає потреба у створенні електронного підручника, який би містив увесь теоретичний матеріал основних етапів початкової та середньої школи, відомості про техніку безпеки на уроках фізичної культури та матеріали з основних видів спорту, що вивчаються в школі, як програмових, так і факультативних.

Розробляючи такий підручник, необхідно враховувати можливість його оснащення відеоматеріалами та серією комп'ютерних тестів. Такий підручник не тільки урізноманітнить уроки фізичної культури та дасть можливість учителю ефективніше навчити техніці основних рухових дій, а й стимулюватиме інтерес сучасного школяра до фізичного виховання не лише на уроках, а й у повсякденному житті, що, безсумнівно, призведе до формування гармонійно розвиненої особистості та вдосконалення сучасного суспільства.

Сучасна школа не повинна відставати від вимог часу, а це означає, що сучасний вчитель повинен використовувати у своїй діяльності мультимедійні засоби, адже головне завдання школи – виховати нове покоління освічених, мислячих громадян, здатних самостійно здобувати знання.

Висновки. Підсумовуючи, ствердно можна сказати, що мультимедійні технології є важливим інструментом модернізації уроків фізичної культури в сучасній школі. Їхнє застосування забезпечує підвищення наочності, доступності та ефективності навчання, сприяє кращому розумінню й засвоєнню техніки рухових дій, а також створює умови для індивідуалізації освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Андреев А. А. Інформаційні технології в освіті: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 256 с.
2. Худолій О. М. Теорія і методика фізичного виховання: навч. посіб.

Харків: ОВС, 2018. 340 с.

3. Платонов В. М. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті. Київ: Олімпійська література, 2015. 752 с.

4. Морзе Н. В. Мультимедійні технології у навчальному процесі: методичні рекомендації. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2016. 112 с.

5. Максимчук Б., Максимчук І. Методика підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації спортивно-масової роботи з молодшими школярами. Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Бердянськ, 26–27 листопада 2020 р.). Бердянськ: БДПУ, 2020. С. 178–179.

6. Максимчук Б. А., Кахіані Ю. В., Кевпанич В. В., Звонар В. В., Петрушко М. І., Джуган Л. М. Готовність майбутнього вчителя початкової школи до професійної діяльності з фізичної культури: структурно-компонентний аналіз. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2021. Вип. 3(133). С. 80–87. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3\(133\).17](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.3(133).17).

7. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Київ: Науковий світ, 2008. 368 с.

8. Тимчик М. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у фізичному вихованні школярів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я*. 2019. № 1(34). С. 45–49.

9. Моїсєєв С. О. Використання мультимедійних технологій на конкурсних уроках фізичної культури. *Педагогічні науки*. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3682>.

10. Асаулюк І., Альошина А., Колос М., Бичук І. Застосування мультимедіа інформаційних технологій у практиці спорту та фізичному вихованні. *Фізичне*

виховання. 2023. Т. 15, № 34. С. 114–126. DOI: [https://doi.org/10.31652/2071-5285-2023-15\(34\)-114-126](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2023-15(34)-114-126).

11. Вако І., Кашуб В. Інтеграція комп'ютерних мультимедіа технологій у систему підготовки юних спортсменів. *Фізичне виховання*. URL: <https://vspu.net/fks/article/view/645>.

12. Гавришко С. Г., Мороз Ф. В., Будкевич Г. Б. Організація навчального процесу з фізичного виховання з використанням мультимедійних технологій. *Збірник наукових праць*. URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/>.

13. Козіброда Л., Гармата О., Медведєва Л., Дудник О., Яковлів В. Мультимедійні засоби викладання фізичної культури. *Наукові праці Львівського державного університету фізичної культури*. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/>.

14. Літвінова А. М., Пеню В. В., Тимченко Г. М. Використання інформаційних технологій у фізичному вихованні студентів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. URL: <https://journals.uran.ua/itfcs/article/view/212111>.

15. Петренко Ю. І., Юрій М. Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту. *Інформаційні технології і засоби навчання*. URL: <https://journals.uran.ua/itfcs/article/view/285823>.

16. Мотузова Д. А. Вплив цифрових технологій на діяльність вчителя фізичної культури: бакалаврська кваліфікаційна робота. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2024. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52487/>.